

Abonamentele

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., $\frac{1}{4}$ an 2 fl. 50 cr.,
 $\frac{1}{2}$ an 5 fl., 1 an 10 fl.

Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună
 mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr., $\frac{1}{4}$ an 3 fl. 50 cr.,
 $\frac{1}{2}$ an 7 fl., 1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

$\frac{1}{4}$ an 10 fr., $\frac{1}{2}$ an 20 fr., 1 an 40 fr.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

Insertiunile

Un șir garmond prima dată 7 cr.,
 a doua oară 6 cr., a treia oară 5 cr.,
 și timbru de 30 cr.

Redacțiunea și Administrațiunea:
 Sibiu, strada Cismădiei Nr. 3.

Se prenumerează și la poste și librării.

Un număr costă 5 cr.

Epistole nefrancate nu se primesc.
 Manuscripte nu se înapoiază.

Sibiu, 5 Iunie st. v.

Dl profesor Dr. Concha ne surprinde în mod plăcut, răspunzând la reflexiunile făcute de noi asupra articolului publicat de dsa în cestiunea reuniunii de „cultură”. Vom reproduce acest răspuns, din care „Magyar Polgár” n'a publicat până acum decât o parte. De ocamdată ne mângâim a ne preciza pozițiunea față cu întreaga această discuțiune.

Idea conducătoare în argumentațiunea dlui profesor Dr. Concha este, că reuniunea de cultură din Cluj are o menire curat defensivă.

Să presupunem, ceea-ce nu admitem, că în adevăr așa este.

Atunci înființarea ei a fost rău pregătită.

Inițiatorii au fost oameni lipsiți de tact: ei, prin discursurile lor și prin articolele publicate prin deosebitele diare maghiare, au produs în Români și în Sași sentimentul, că nu pentru conservarea elementului maghiar, ci pentru maghiarizarea Românilor și a Sașilor se înființează reuniunea. Și acest sentiment se întărește cu atât mai virtos, când „Pesti Napló” spune lămurit, că o altă reuniune de cultură are menirea de a servi cauza maghiarizării, și când ear' alte reuniuni de același fel, înființate de mai mulți ani acum, servesc fără de rezervă aceeași cauză.

Produs odată acest sentiment, noi înzadar ne-am da silință să-l slăbim, căci Românii nu sunt dispuși a ne crede. Apoi nici nu avem noi să spunem ce credem ori ce nu credem noi înșine despre reuniunea de cultură dela Cluj: dăm expresiune sentimentului public român, și în sentimentul public român reuniunea de cultură din Cluj a produs o impresiune repulsivă.

E acum treaba concetățenilor nostri maghiari, ca prin argumente și prin fapte să producă în Români convingerea, că sunt greșiți, când cred, că reuniunea din Cluj are caracter agresiv: noi ca, organ de publicitate român, nu avem decât să le facem Românilor împărtășire despre cele ce se dic ori se fac în cestiunea aceasta din partea Maghiarilor.

Ne vom împlini această datoriă.

Trebuie însă să spunem totodată, cum judecă Românii asupra manifestărilor făcute de Maghiari și îndeosebi asupra vederilor emise de dl. profesor Dr. Concha.

Admitem și fără îndoială dimpreună cu noi admit și cei mai mulți Români, că în adevăr în gândul dlui profesor Dr. Concha reuniunea din Cluj nu are caracter agresiv.

Aceasta nu dovedește însă de loc, că nici nu are reuniunea caracter agresiv, că majoritatea concetățenilor nostri maghiari, și cu atât mai virtos a membrilor reuniunii, împărtășesc vederile dlui Dr. Concha.

Deși nu putem admite toate cele duse de dl Dr. Concha în articolele sale, putem afirma cu toată pozitivitatea, că dacă de ce

procente dintre publicistii maghiari ar judeca ca dsa, înțelegerea între noi și Maghiari s'ar stabili foarte în curând.

Oamenii cu judecată clară și cu vederi europene, ca dl Dr. Concha, sunt însă străini în mijlocul poporului maghiar: ei pot să fie foarte stimati, chiar iubiți, dar' numai foarte puțini sunt accesibili pentru convingerile lor. A fost corupt spiritul public maghiar de o întreagă haită de publicisti și de politiciari cari și-au făcut din publicitate și din politică o meserie lucrativă. Nu contra noastră, ci contra acestei corupțiuni au să se lupte oamenii ca dl Dr. Concha, căci noi foarte în curând am pute să ajungem la cea mai deplină înțelegere, dacă asemenea oameni ar ave trecere la concetățenii nostri maghiari.

Nu ne facem însă iluziuni.

A trecut abia un an decând urmărim și cu și fazele, prin care trece dezvoltarea spiritului public din patria noastră, și cu viață îngrijire constatăm, că Românii nu se apropie de Maghiari, ci se depărtează tot mai tare de ei, fiindcă sunt din ce în ce mai hotărât respinși.

Acum un an eram tari în credință, că este cu puțință o înțelegere, o apropiere binevoitoare între Români și Maghiari. Această credință a slăbit din ce în ce în noi, și acum foarte adeseori suntem cuprinși de vii îndoieli.

Ne-am dat totdeauna silința de a nu exprima propriile noastre vederi, nici propriile noastre tendențe, ci sentimentul public român pe cât ne putem și noi înșine uni cu el. Și viață ne-a fost totdeauna mulțumirea, când puteam constata, că suntem admiși de aproape totalitatea Românilor. Erau, ce-i drept, între conaționali nostri unii, care ne socoteau prea îndrăzneți, nu erau aproape de loc de aceia, care ne socoteau prea moderați. Chiar adversarii nostri insinuau numai, că nu suntem sinceri, că susținem ceea-ce susținem numai pentru-ca să amăgim lumea.

Astăzi situațiunea noastră e schimbată. Sunt foarte puțini aceia, care ne fac imputarea de a fi prea îndrăzneți, sunt însă numeroși cei ce ne impută, că suntem „oportunisti”, prea moderați.

Suntem cu toate aceste tot noi înșine, ba în timp de un an și mai ales decând ni s'a făcut procesul de presă am mers mult înainte spre linia, la care va trebui să ne oprim. S'a schimbat sentimentul public român. Din și în și devine tot mai puternic un curent, cu care noi nu putem merge, străbat tot mai mult nisce vederi și nisce tendențe, cu care nu ne putem uni.

Simțim că tot mai mult pierdem pămintul de sub picioarele noastre, că devenim tot mai isoiați, și ne temem, că în curând concetățenii nostri maghiari ne vor dice și nouă, cum le dicem noi oamenilor ca dl profesor Dr. Concha: Cu voi ne-am pute înțelege, dar' Românii nu judecă ca voi.

Această schimbare în sentimentul public român n'a fost produsă de presa română, nici de oamenii politici români: ea s'a petrecut sub forța împregiurărilor, este o urmare firească a atitudinii concetățenilor nostri maghiari față cu noi.

De aceea nu putem și nu voim să luptăm contra curentului, cu care nu putem merge, nu voim și nu putem combate vederile și tendențele, cu care nu ne putem uni, căci combatându-le noi, cu atât mai virtos le-am propaga.

În opinia publică maghiară ar trebui să se producă o reacțiune în sensul indicat de dl profesor Dr. Concha.

Se va produce această reacțiune?!

Vor înțelege concetățenii nostri maghiari, că trebuie să-și câștige încrederea Românilor și că sunt împregiurări, în care simpatia Românilor pot să prețuească foarte mult?

Pusă acum un an această întrebare, ea producea o bună impresiune între Români; astăzi o punem cu multă sfială, deoarece scim, că foarte mulți sunt dispuși a răspunde: nu-ți face iluziuni, căci ei nu vor înțelege!

Sunt poate greșiți acestia, dar' ei așa cred și numai guvernul ungar și societatea maghiară mai pot face, ca alta să fie credința lor. Ori-și-ce încercare făcută de noi spre a combate neîncrederea Românilor în Maghiari ar ave drept urmare neapărată, că și noi am perde încrederea.

Dar' asemenea încercări nici n'ar fi făcute în toată sinceritatea, fiindcă nu mai îndrăznim nici noi înșine să punem temei pe bunele asigurări ce ni s'ar fi dând din partea Maghiarilor. Maghiarii, ajunși la strîmtoare, promit multe, nu au însă la dînsii trecere oamenii, care stăruie ca ceea-ce s'a promis să se și îplinească.

Presa maghiară și limba maghiară în scoalele nemaghiare.

În toate țările lumii civilizate, în timpul mai nou, oamenii se străduiesc a aduce interesele locuitorilor în armonia, pentru-ca și lucrarea pentru realizarea lor să fie armonică și spornică totodată.

Nisuița către armonia și spor se vede și din diaristica țărilor aceloră, cu toate că și acolo este divergență de păreri.

La noi, însă și de și omul atent face trista experiență, că o parte considerabilă din populațiunea țării nici nu se gândește la străduința sau la nisuița pentru și către o lucrare armonică a tuturor locuitorilor țării. Din lucrările bărbaților din capul administrațiunii și din diaristica maghiară, cu uimire crescândă trebuie să vedem, că stăruiesc tocmai pentru contrariul. Simptomul acest din urmă este, care mai mult ne umple de grije.

Diaristica maghiară, ori-și-cine, trebuie să o considere de organul, prin care se dă expresiune opiniunii publice, ce domnesce în sinul naționalității maghiare. Și tocmai dintr'însa vedem cu cât zel și cu câtă stăruință se pun toate pedecile unei înțelegeri spre o lucrare armonică a tuturor locuitorilor țării.

Exemplul cel mai proaspăt l-au putut vedea cetitorii în ordonanța ministerială publicată în nr. 124 al diarului nostru.

Ce vedem în aceea ordonanță?

S'a adus la 1879 articolul de lege 18 prin care limba maghiară, ca obiect obligat, se introduce în scoalele populare ale naționalităților nemaghiare. Nu din ură către limba maghiară, ci din considerațiuni pedagogico-didactice și în sfîrșit și din considerațiuni politice, față cu autonomiile corporațiilor bisericesti, garantate tot prin legile statului, s'au ridicat voci contra proiectului. Ba au fost și deputațiuni până și la Coroană în privința aceasta.

Diaristica maghiară, ca un singur om, a stăruit pentru desconsiderarea tuturor argumentelor din partea cea trează a locuitorilor nepreocupați de vanitatea maghiarizării.

După-ce proiectul a devenit lege era în drept omul să aștepte, că la aplicarea legii se vor feri administratorii țării de jignirea intereselor naționalităților nemaghiare. În șese ani de zile s'a pus toată mașinaria maghiarizării în acțiune numai ca învățătoria din scoalele elementare să poată fi cât mai curând în pozițiune de a propune limba maghiară în scoalele elementare. Experiența vine și dovedește, că legislatorii, când au votat articolul din cestiune, n'au fost studiat de ajuns proiectul; n'au avut în vedere, că nu este vorba de a introduce o limbă în scoalele elementare numai a unei fracțiuni mici de populațiune, ci în scoalele elementare a lor trei părți din patru ale populațiunii; n'au avut în vedere, că spre sfîrșitul acesta fracțiunea cea mică a populațiunii, pe care o constituie poporul maghiar, dacă soartea i-a dat în mâni o majoritate legislativă, nu a primit cu aceasta împreună și forțele de a predomina cu elementul seu massa cea colosală a naționalităților nemaghiare. Astăzi, după șese ani, după-ce s'a pus toate fără cea mai mică opozițiune din partea naționalităților, ministrul s'a poticnit de realitatea destul de neplăcută pentru dînsul, că cu tot aparatul administrativ politic, cu toată potestatea formală, elementul maghiar nu este în stare să corespundă articolului de lege 18 din anul 1879. Causa însă nu este alta decât că spre scopul maghiarizării elementului maghiar îi lipsesc puterea intrinsecă corespunzătoare față cu masele ce și-a propus să le mistue.

Ministrul însă, departe este de a vedea aceasta și de a căuta a se conforma puterilor intrinsece ale elementului, în care vrea să transformeze toate elementele nemaghiare. Dînsul punându-se pe teoria: „Reim dich oder ich friss' dich” a publicat o ordonanță, a cărei consecuențe vor fi: lipsirea mai multor scoale de învățatori buni, prin urmare a mai multor comune de scoale, și totodată a mai multor învățători de pâinea de toate zilele. Aceste însă puțin sau de loc nu-l genează pe ministru. Interesele țării nu poate, nu-i este permis a le pune mai pe sus de interesele șovinismului, cărui ca unui idol se închină.

Și dacă ne întoarcem acum privirile spre presa maghiară, nu putem să luăm tocmai în nume de rău ministrului, că aplicarea articolului 18 din 1879 nu o conformează trebuințelor țării.

Ministrului e mai scumpă popularitatea la persoanei sale decât interesele țării. El vede că nu poate să trăiască cu ordonanța,

precum nu s'a înșelat de altele cu alte ordonanțe, proiecte și discursuri. Tămăia, cu care îl îmbată presa maghiară, mai multe parale îi face decât interesele a trei regate ca Ungaria. Ear' presa maghiară, când e vorba de a-i se nutri vanitatea maghiarisării, nu cruță cu tămăia.

Au aplaudat toate diarele din toate partidele ordonanța și înaltă toate pe ministru până în cer îndată ce le aruncă, ca și în dările sale de seamă la Pojon, vre-o câteva farimituri șovinistice despre grandefa neamului, al cărui fiu adoptiv este ministrul.

Presa maghiară ne arată prin testimoniile ce 'și-le dă ea însăși, că pentru țeară nu numai este superfluă, ci chiar stricăcioasă țerii și naționalității sale. Ea cântă și sheară ca preoții din giurul calului, pe care Troianii îl trăgeau cu multă opintire în cetate. Ea cântă și sheară, ca să nu se audă zruitul armelor dela înarmații ascunși în trînsul.

Calul maghiarisării în adevăr este mare, frumos și decorat cât se poate de pompos. În pantecele lui însă sunt: defecitele cele colosale, rentele de aur și de hârtă etc. etc. Când vor eși aceste din ascunsul lor, va fi rău, dar' ceea-ce e și mai trist: că rău va fi și de acei ce neconținut au atras, ca Cassandra, atențiunea asupra pericolului.

Sgomotul cântecelor și surlelor maghiarisării încă e în toiul seu. Cu desprețul sumeției caută încă presa maghiară asupra naționalităților strigându-le cu surisul pe buse: „*Vae victis!*“ și eată dela Seghedin pîtrunde țipetul, că se prăpădesce. În pîtrarul cel dintăiu al anului curent, cetim, că Seghedinul are o restanță de dare directă de 91,130 fl. Restanța de dare directă a fost în anul trecut 682,984 fl. Toată restanța de până acum a Seghedinului, în ramul dării directe, este 774,114 fl. Ceea-ce e mai interesant în afacere este, că perceptoratul n'are nici ce să zălogească fiindcă alții sînt deja întabulați pe averile celor ce sînt în restanță cu darea.

Aceasta e la Seghedinul destinat a fi un focalar al maghiarisării în părțile de jos ale Ungariei.

Scim însă de altă parte, că poporațiunea emigrează în mod înspăimîntător, ca să scape de executori. Fug brațele muncitoare din țeară, lăsându-și puținel ce au să se sîlbătăcească.

Să nu se nimicească dar' omul când este silit a privi la astfel de spectacole: la miseria aplaudată în beția maghiarisării?

Revistă politică.

Sibiia, 5 Iunie st. v.

Dl. Trefort e eroul țilii. Trefort, în Pojon, Trefort în conuvel reformat, Trefort în sinodul valah din Sibiu, Trefort în academiă, Trefort pretutindenea. Vioiul ministru dă de lucru țerii întregi

— dice „Pesti Napló“ — și pentru aceasta nu vom s'e-i facem imputare, din potrivă îl lăudăm.

Dlui Trefort îi și compete toată lauda, ceea-ce n'a putut guvernul face de 17 ani încoaci, voesce Trefort se isprăvească într'o vară. Darea de seamă, pe care a făcut-o dl Trefort înaintea alegătorilor sei din Pojon cuprinde nisce momente foarte interesante. Ministrul a ȑis între altele, că el urmăresce o politică în doită: politica mai înaltă și politica țilii; prin cea dintăiu voesce să promoveze inteligența, bunăstarea și sănătatea, cea dintăiu însă are în vedere combaterea cultului revoluționar, consolidarea constituționalismului și considerarea religiei și a bisericii în viața statului. Cuvintele aceste trebuie că au sunat de tot curios în gura dlui Trefort. O ȑice în auȑul lumii, că politica lui e considerarea bisericii, ear' pe de altă parte lucrează din răspuri într'u surparea bisericii. Cel puțin procedura lui față cu biserica română ne îndreptătesce să enunțăm aceasta.

Prelungirea duratei mandatorilor și modificarea legii de incompatibilitate e o poveste veche, și dl Trefort spune alegătorilor sei, că aceste formează punctele cardinale ale programei guvernului pentru sesiunea cea mai de aproape. Așa se vede că reprezentanții poporului au prea multă voință, sînt în țeară prea mulți opoziționali, cari nu vor se primească funcțiuni de stat. Aceștia trebuie cu ori-ce preț depărtați. Guvernul are lipsă de deputați, cari să fie totodată și funcționari de stat. Frumoasă gospodărie o să mai fie atunci în Ungaria.

Scim, că Salisbury a primit asupra-și formarea noului cabinet. „Times“ ȑice, că Salisbury a făcut pendentă formarea cabinetului dela aceea, că majoritatea casei de jos să lase noul cabinet intact până la nouele alegeri, cari se vor s'vîrși în Noemvrie a. c. Gladstone a repășit deci definitiv și e tot mai evident, că liberalii englezi au urmărit tactica, de a se retrage înainte de alegeri. Ei vor să păsească înaintea alegătorilor ca opozițiune, și cred că prin popularitatea, de care s'a bucurat politica internă a dlui Gladstone, vor mai pute încă influența asupra alegătorilor, ca să-și scoată la alegeri majoritatea. Acesta însă e un propus fals, deoarece fiind conservativii odată la putere, dlui Salisbury, care negreșit va apela la onoarea națiunii atât de greu vătămăta prin Gladstone, îi va fi foarte ușor a reuși învingător la alegeri. Despre persoanele, pe cari voesce Salisbury a le chema în cabinet, nu se știe încă nimic pozitiv; atăta e sigur, că Hicks-Beach, lordul Churchill și Sir Northcote vor intra în cabinet.

trebuia să fie. Barunca se ruga, ca bunica să cheme pe Ioan afară, căci nu le dă pace și când era afară, se plîngea Betca și Vorșa, că li se încurcă pe sub picioare. Vilim voia ca bunica să-l asculte, Adelca i se apuca de încrețituri, milcuindu-se să-i dea un colac, ear' în curte strigau găinile, dînd semn, că vreau să se ducă la cușcă.

Pentru Dumneȑeu, doară nu îi pociu slugi pe toți de odată! se văieta biata bunica.

Iată strigă Vorșa: „Stăpânul vine acasă!“ Fetele împletitoare se închid, stăpâna strînge cele ce trebuie să mai rămână în taină și bunica le poruncesce copiilor: „Ca nu cumva să vă umble gura, să le spuneți tăicuții toate!“

Eată vine în curte, copii îi merg înainte; dară când tata le dă bună seara și întreabă de mama, stau încurcați nesciind, ce să ȑică, ca să nu dea de gol taina. Adelca însă, dragălașa tatii, se tot apropie de el, și când o ia pe braț, îi șoptesce: „Măicuța cu bunica coc la colaci, mîne va fi ȑiua Ta.

„Ei, așteaptă numai“, îi curmară vorba băieții; o să capeți tu, se o spui asta!“ și fug s'o pîrască la măicuța.

Adelca se înroșesce, șede încurcată pe brațul tatei, până ce la urmă se pune pe plîns.

Rușii privesc cu multă îngrigire la constelațiunile interne din Anglia, și cu toate că negocierile în afacerea de graniță au ajuns deja la acel stadiu, încât numai signarea stipulațiunilor luate se mai așteaptă, signarea aceasta e rezervată dlui Salisbury, și cu anevoe vom crede, că noul premier va signa stipulațiunile luate fără de a face cătuși de puțină opoziție. Astfel e foarte probabil, că negocierile anglo-ruse se vor lua de nou înainte. Aceea, că aceste termina-se-vor în mod pacinic s'au vor provoca vre-un conflict și mai serios, astăȑi încă nu se poate spune cu pozitivitate.

Răspunsul dlui Dr. Victor Concha din „Magyar Polgár“.

I.

„Tribuna“ se ocupă în numeroii dela 9 și 19 Iunie cu discușiunea mea privitoare la scopul reuniunii de cultură.

„Tribuna“ nu crede că voi continua disputa și după ascultarea principiilor sale, eu însă nu o pot întări în această credință, ci-mi voi spune pe scurt ceea-ce am de spus.

„Scopul discușiunii mele a fost ca să tracțăm cestiunea nu cu simțemintele credinței, ale înșuflețirii sau ale urei, ci cu ajutorul minții reci, că oare poate-se maghiarisa vre-o națiune numeroasă în contra voinței sale.

„Pe acest teren însă „Tribuna“ nu mă urmează, ci se ocupă cu deosebire cu explicarea motivelor pentru care inteligența română se nutrește cu spiritul de preste Carpați, pentru-ce nu știe și nu voiesce să știe nimic despre ceea-ce e maghiar; făcînd deosebire între statul ungar poliglot și întrecut unitar maghiar, asigură că înocmai precum îl uresce pe acesta, tot astfel e gata a-și jertfi viața și sângele pentru acela; spune, că apăsarea politică și socială, în care îi ținem noi pe Români, îi duce fără voință la Bucuresci după nutremînt spiritual, și există temerea, că va împrumuta de acolo nu numai impulsuri literare ci și politice; mai nainte Români din Ungaria au fost dascălii celor din România; toate aceste însă s'au schimbat în urma apăsării din partea maghiarimii.

„Politica maghiară duce la astfel de consecuente primejdioase, ear' nu la aceea ce voesce să ajungă: de a preface Ungaria în un stat național maghiar. — Dar' Români vor suferi, vor lupta, deoarece sînt supuși credincioși ai monarhiei și voiesc să rămână și pe viitor supuși fideli ai monarhiei și ai Casei de Austria.

„Astfel discușiunea e străpunsă cu totul pe alt teren, decum s'a început și pe terenul propriu de discușiuni: are oare reuniunea de cultură ardeleană putere a maghiarisa naționalitățile de aci și dacă aceste nu voiesc? în loc de reflexiuni obiective, află numai două; una e că Românii nu-i pare rău dacă am voi să o maghiarisăm cu ori-șice mijloace, numai să-și concedem să o facă și ea aceasta față cu noi; ceeaaltă însă e: că înzadar asigur pe Români că noi nu voim să o maghiarisăm,

deoare-ce „Pesti Napló“ scriind despre reuniunea de cultură de preste Dunăre, spune în modul cel mai clar, că scopul acela e de a preface în Maghiari până la unul pe tot poporul de dincolo de Dunăre.

„Să privim înainte de toate la aceste două reflexiuni.

„Nu știu ce înțelege „Tribuna“ sub aceea că nu-i pasă, să-și maghiarisăm pe ei cu ori-ce mijloace, dacă putem (de a se folosi de ori-șice mijloace să desnaționalizeze pe Români și pe Sași, dacă îi pot), dar' abia cred că a cumpenit consecuentele celor ȑise.

„Aceasta ar fi a se coborî de pe nivelul civilizațiunii, ar fi reînnoirea lumii barbare, ar fi ridicarea la valoare a puterii brute la sfîrșitul veacului al XIX, — la ceea-ce România, ca minoritate, ar trage cea mai scurtă în ceea-ce privesc apăsarea socială și politică.

„Ce e drept România imediat ar simți urmările unei astfel de lupte de extirpare mai puțin decât noi, deoarece existența sa, în urma rapoartelor sale mai nedesvoltate, se razimă mai puțin pe creațiunile materiale, umanitare și morale ale culturii, pe care o astfel de luptă le-ar nimici atât la ei cât și la noi, sau le-ar sdruncina tare, dar' tot n'ar duce la scopul principal, la maghiarisarea lor, deoarece cu cât mai primitivă ar deveni starea lor, cu atât mai tare ar căde de sub influența statului și a societății.

„E pe deplin adevărat că „Pesti Napló“ a aserat ceea-ce ȑice „Tribuna“, ca să maghiarizeze numărul neînșemnat al nemaghiarilor de acolo, dar' adaugă că și aceia voiesc să se maghiarizeze.

„Am învățat multe liniamente interesante despre Români din opul dlui Slavici, redactorul „Tribunei“, care se ocupă în un tractat al opului *Völker Oesterreich-Ungarns* cu Români; desigur dl redactor cunoaște tractatele acestui op privitoare la celelalte naționalități și nu trebuie să mă provoc la originea mea de dincolo de Dunăre pentru a demonstra cunoascerea din parte-mi a rapoartelor de acolo, că adevărat preste Dunăre Venȑii, Germanii, Slovaci, strîmtoați între Maghiarimea, ce locuesce în masse, nu numai că simpatizează foarte mult cu Maghiarii, dar' se mărturisesc cu fală ca Maghiari, iubesc toată ființa, datinile și limba Maghiarilor și cu prețul celor mai mari sacrificii posibile își instruează băieții în limba maghiară, simțind oareși-cum instinctiv că se vor pustii neapărat, fiind numai foarte puțini, dacă nu se fac părți ale unui întreg mai mare.

„Așadar' reuniunea de cultură de dincolo de Dunăre satisface numai dorinței naționalităților de acolo, dacă voesce să le întînă o modalitate de a se maghiarisa; în ce se contrariază această năsuință cu aserțiunea aceea a mea, că noi nu ne legăm în credința ca să maghiarisăm naționalitățile ardeleni, după-ce șcim, că nu numai că nu voiesc să se maghiarizeze, dar', după „Tribuna“, nici să audă nu voiesc de nimic ce e maghiar?“

Foița „Tribunei“.

Bunica

de Bojena Němcová,
tradusă din limba boemă
de Prof. Dr. Urban Iarník.

(Urmare.)

IX.

În odaia bunicii era ca într'o grădină. Unde se întoarce omul, pretutindenea plin de trandafiri, rezedă, alică și fel de fel de flori, și între aceste brațe întregi de rămurele de stejar. Barunca și Mărioara leagă la buchete, ear' ȑilca împletește o mare cunună. Pe laviță, lîngă sobă, șede Adelca cu băieții și-și recitează urarea.

Este ajutorul sfîntului Ioan. A doua ȑi este ȑiua tatii, ȑi de s'erbătoare pentru familie. În ȑiua aceasta domnul Prošek pofti prietenii sei cei mai iubiți la ospet; așa era obiceiul. De aceea era atăta larmă prin toată casa. Vorșa freca și mătura, să nu fie nicăiri nici un pîrfoleț, Betca opăria păsəri, stăpâna la colaci, și bunica își vedea că

trebuia să fie. Barunca se ruga, ca bunica să cheme pe Ioan afară, căci nu le dă pace și când era afară, se plîngea Betca și Vorșa, că li se încurcă pe sub picioare. Vilim voia ca bunica să-l asculte, Adelca i se apuca de încrețituri, milcuindu-se să-i dea un colac, ear' în curte strigau găinile, dînd semn, că vreau să se ducă la cușcă.

Pentru Dumneȑeu, doară nu îi pociu slugi pe toți de odată! se văieta biata bunica.

Iată strigă Vorșa: „Stăpânul vine acasă!“ Fetele împletitoare se închid, stăpâna strînge cele ce trebuie să mai rămână în taină și bunica le poruncesce copiilor: „Ca nu cumva să vă umble gura, să le spuneți tăicuții toate!“

Eată vine în curte, copii îi merg înainte; dară când tata le dă bună seara și întreabă de mama, stau încurcați nesciind, ce să ȑică, ca să nu dea de gol taina. Adelca însă, dragălașa tatii, se tot apropie de el, și când o ia pe braț, îi șoptesce: „Măicuța cu bunica coc la colaci, mîne va fi ȑiua Ta.

„Ei, așteaptă numai“, îi curmară vorba băieții; o să capeți tu, se o spui asta!“ și fug s'o pîrască la măicuța.

Adelca se înroșesce, șede încurcată pe brațul tatei, până ce la urmă se pune pe plîns.

„Ei, nu plînge“, o mîngăie tata; „doară știu eu, că e ȑiua mea și că muma coace la colaci.“

Adelca își șterge lacrimile cu mînețuța, dară se uită cu frică la mama, pe care o aduc băieții.

Dară toate se împacă și băieții află, că Adelca n'a dat nimica de gol. Taina aceasta însă îi apasă pe tus-trei atât de mult, că tata, auȑînd, nu trebuie să audă, și vȑînd, nu trebuie să vadă. Barunca la cină neîncetat trebuie să le facă cu ochiul și să-și ghiontească pentru-ca la urma urmelor să nu se dea de gol, căci Betca își bate apoi joc de ei că sînt niște gură spartă.

În sfîrșit toate sînt făcute, pregătite, — a perit și mirosul prăjiturilor. Slujnicele s'au culcat, numai bunica mai clămpnesce încetșor prin casă: închide mățele, stropesce scînteile în sobă și aducîndu-și aminte, că s'a făcut foc și în cuptorul de pe coastă și că ar fi putut să rămână acolo vre-o scînteiuță, nu se încrede nici în luarea sa aminte și mai bine merge să se mai uite.

Sultan și Tyrl șed pe podeț. Când vȑd pe bunica, cam cu mirare se uită la ea, — pe la vremea aceea ea nu obicînuiesc să fie pe afară;

dar' când îi desmerdă pe podeț, încep să se frece lingușitor în giurul ei. „No, earăși aȑi pîndit la șoareci, voi apagiilor? Asta vi-e slobod, numai să nu-mi pîtrundeți în coteț“, le ȑice, ducîndu-se pe coastă. Căni se iau îndată după ea. Deschide cuptorul, umblă cu băgare de seamă cu vătraiul prin cenușă, și nevȑînd nici o scînteie, închide ușa și se duce înapoi. La podeț stă un stejar înalt; în crăcile lui întinse șed păsərile vara. Bunica se uită sus, auȑise între crengi un suspin, șoapte încetșoare și țipete. „Visează ceva“, își ȑise și se duse mai încolo. Ce o opri ear' la grădinuță? Asculță oare cîntecul a două privighitori din cîrîșul din grădină sau cîntecul neînșeles al Victoriei, care rȑsună trist pe la iaz? Saw bunica își pironi ochii pe coastă, unde licuresc atăți lȑicrici, ca nisce stelute vii? Pe sub coastă deasupra liveȑii plutesc nisce noueri ușori într'o mișcare neîncetată. Asta nu e ceaȑă, povestesc poporul, și poate bunica crede și ea că în vȑlurile aceste străvȑdătoare sînt învȑlite muieruci s'erbătoice din pădure și se uită la lumina lunei la jocul lor s'erbatec? Nu, nici așa, nici așa: bunica se uită la livada, care duce la moară.

(Va urma.)

Cronică.

Ajutor preînalt. Maiestatea Sa s'a în-
durat preagratios a da comunei bisericesci gr-
cat. Cernoholova 100 fl. din cassa sa privată
pentru clădirea scoalei.

Maghiarisarea numelor de botez. Mu-
nicipiul comitatului Solnoc-Dobăca a luat hotă-
rîrea, ca în actele oficiale, cari se vor redigia în
limba maghiară, toate numele de botez au să
se scrie în formă maghiară, și a adresat
un circular spre asemenea procedere către toate
municipiile.

Circumscripție de competență judecătorească. Comunele Borgo-Ioseni, Borgo-Bistrița, Borgo-Rus, Borgo-Tiha, Borgo-Prund, Borgo-Suseni, Borgo-Mijloceni și Borgo-Mureșeni aparținătoare circumscripției judecătorești din Rodna-veche, sînt trecute decătră dl ministru al justiției în circumscripția judecătorească din Bistrița. Comunele Feldru și Năsăud sînt trecute din circumscripția judecătorească din Năsăud în ceea a judecătorească din Rodna-veche.

Boală de vite la Mureș-Osorheiu. Un
correspondent din Mureș-Osorheiu al diariului „Sib.
d. Tageblatt“ îi scrie acestui diar: „Tîrgul de
țeară din Lunia trecută a fost foarte slab. Vinde-
torii au fost foarte nemulțumiți cu rezultatul lui.
Tîrgul de vite nu s'a ținut din cauza boalei
de gură și de unghii ce grasează între vi-
tele din oraș și astfel sătenii au parcurs înzăr-
dar calea de acasă până la Osorheiu deore-ce au
trebuit să se întoarcă fără ispravă.

Calea ferată Mureș-Osorheiu-Bistrița.
La calea ferată între Mureș-Osorheiu și Bistrița
se lucă pe toată linia. Gara dela Reghi-
nul-săsesc e aproape terminată. Lucrătorii sînt
mai toți Italieni deore-ce locuitorii din acel ținut
nu voiesc a lucra pentru prețul ce li se oferă.

Antisemitism în comitatul Ciucului. În
comuna Salamăș s'a înmormîntat în luna tre-
cută o fată a unei crîsmărițe cu numele Răcz.
În sat s'a lăpt faima că fata a fost omorîtă de-
cătră Ovrei, cu scopul de a o tăia în bucăți și
a băga apoi aceste bucăți în buțile cu vinars
pentru a învenina astfel populațiunea. Poporul
s'a revoltat contra Ovrelor și li amenința. Doi
Ovrei au mers la pretorul și l-au rugat să îi
apere în contra poporului înfuriat cerînd tot-
odată desgroparea cadavrelor și constatarea cauzei
morții. Pretorul a mers apoi în comună luînd
protocol cu mai mulți locuitori, dar' nu s'a
putut afla isvorul acestei faime, deore-ce lo-
cutorii aruncau vina unul pe altul, dicînd fie-
care că el a auzit dela vecinul seu. Protocolul
a fost trimis apoi vice-comitelui dimpreună cu
rugarea Ovrelor de a desgropa cadavrul. Vice-
comitele a dispus apoi exhumarea și secționarea
cadavrului.

Modificarea legii de incompatibilitate.
„Bud. Tagblatt“ vorbind într'un articol prim
despre modif. legii de incomp. dice, că un ar-
chiduce austriac a dis în anul 1849: „Eu bu-
curoș dau Maghiarilor constituțiune,
parlament însă nu li ertat se aibe“. Bine
trebuie se fie cunoscut archiducele acela
pe Maghiari.

Principele Frideric Carol, care a murit
alaltăieri în Klein-Slienike a fost nepotul împă-
ratului Wilhelm I, general de cavalerie, șef al
corpului 3 de armată, proprietar al mai multor
regimente prusiane și străine. S'a născut la 20
Martie 1828, s'a ocupat în deosebi cu științele mi-
litare, a luat parte în războiul contra Danemar-
cei (1864), în campania contra Austriei (1866),
în războiul franco-germanic a fost pus în fruntea
armatei II, care era menită să opereze în valea
de la Mosel. Mai târziu s'au împreunat armata
I și II sub comanda sa. Frideric Carol a fost
căsătorit cu principesa Maria Anna, fiica princi-
pelui din Anhalt-Hessen, din care căsătoria au
rămas trei fice și un fiu.

Furt într-o bibliotecă. Din biblioteca
universității din Parma (Italia) care conține
preste 80,000 de tomuri, între cari cele mai
vechi tipărituri ale Italiei, s'au furat 5000
de tomuri. Secretarul bibliotecii Cavalier de
Passini a fost deținut afirmîndu-se că el e
adevăratul făptuitor.

Admiralul francez Courbet a murit la
15 Iunie n. de friguri de venin.

Cholera. În Murcia s'au bolnăvit în
cele din urmă 24 de oare 100 persoane dintre
cari 52 au murit. În provincia Valencia s'au
bolnăvit 58 și au murit 22. În Castellon au
fost 54 casuri de cholera și dintr'aceștia au
murit 28.

Înce ceva despre conferința dela Blaj
și despre ortografia scrierii românești.

(Urmare.)

IV.

Domnii redactori dela „F61'a scol.“ afirmă
în un loc: „Ceea-ce dorim cu toții e unitatea în
limbă și unitatea în ortografie, două puncte atât
de strîns legate între sine, și atât de necesare,
cât unul fără altul nu se pot ajunge.“ Subscriu și
eu această părere și am subscris-o atunci când
m'am declarat pentru primirea ortografiei stato-
rite de Academia română.

Tot de această idee și dorință frumoasă au
fost conduși și membrii Academiei când s'au unit
la statorirea acestei sisteme. Observez numai
cumcă pe lîngă aceste se mai recere un lucru
pe care d. dela „F. scol.“ sau nu-l cunosc sau
nu voiesc a-l cunoaște, un lucru esențial fără de
care unitatea de limbă și ortografia nu se poate
ajunge, un lucru pe care ar trebui să-l accep-
teze toți aceia cari doresc serios ajungerea acestei
unități. Acest lucru ce lipsește d. red. dela „F.
scol.“ este spiritul conciliator, carele în-
vață pe om a-și stăpîni păreri și convingerile
între marginile regulilor ce se practică în
orice afacere de natură publică, învață a se con-
forma părerilor majorității, a asculta și primi și
argumentele altora chiar și dacă sînt de alte
păreri și a respecta și a se supune votului ma-
iorității oamenilor competenți. Este fals modul cum
voiesc cei dela „F. scol.“ să se întrupeze uni-
tatea dorită. Dlor poate voiesc ca toată Româ-
nimea, ma însăși Academia română, Areopagul
în această materie, se primească păreri dlor
atât de isolate. Dară nu așa, să se întoarcă foaia.

De ce se nu se supună dlor votului imen-
sei majorități? De ce nu primesc și dlor orto-
grafia Academiei? Dacă voiesc serios această
unitate, atunci însușescă-și spiritul conciliator,
învețe-l acesta chiar dela Academia din București.
Eată ce scrie dl Tit Maiorescu ca raportor al co-
misiunii însărcinate cu proiectul unei sisteme or-
tografice pentru publicațiunile Academiei române,
din sesiunea a 1880:

„Dacă în cestiuni de pură știință abstractă
singura normă a noastră trebuie să fie cercetarea
necondiționată a adevărului, indiferent dacă acest
adevăr este împărțit de mulți sau puțini oame-
ni, în cestiuni de o desvoltare organică ge-
nerală și oare cum instructivă precum este și
limba și împreună cu dînsa și scrierea, elemen-
tul usului, adoptat de mulțimea celor ce vorbesc
și ce scriu, este totdeauna un element de cea mai
mare însemnătate pe care nu ese ertat al ignora.

„Sub impresiunea acestor împrejurări a în-
ceput comis. DV, lucrarea sa și mulțumită spi-
ritului de conciliare decare au fost con-
dușitoi membrii și decare a dat probă
în deosebi stimatul nostru președinte
Dl Bariț singurul dintre noi care a luat parte
la toate desbaterile ortografiei din anii 1867, 68.
69 — comis. DV. a putut ajunge un rezultat
în privința cestiunilor parțiale de care a avut
timpul a se ocupa....“ apoi mai la vale dice
raportul D-lui Maiorescu: „Timpul și experiența
îmbălbănesc adeseori contrastele și permit a găsi
un teren comun de înțelegere acolo, unde mai
înainte nu se vedeau decât câmpuri separate și
inimice....“

Dacă un Bariț, și cu dînsul și alții, a pu-
tut face concesii în favorul unei idei atât de
marete numai să se ajungă la unitatea ortogra-
fie, dacă un academic, un veteran îmbătrînit în
studii de literatură a putut face o jertfă de con-
vingerile sale științifice, de ce se nu se poată
aștepta ca să facă aceasta nise diletanți în de
ale limbei și ortogrefiei, cu atât mai vîrtos pen-
tru-că aci nu se tractează cestiunea din punct de
vedere științific, ci numai din punctul de vedere
al scoalei, al instrucțiunii. Nu ne stă bine să ne
facem mai catolici decăt Papa!!!

(Urmare.)

Teoria lui Rösler.

Studii asupra stăruinții Românilor în Dacia Traiană
de A. D. Xenopol.

Dare de seamă critică.

(Urmare din nr. 112.)

Vorbind în numărul trecut despre istoricul
cestiunii ce ne ocupă, am cunoscut ca veche
tradițiune istorică părerea despre vechimea și
continuitatea elementului român în Dacia lui
Traian. Această tradițiune am vădut că se
adeverese mai ales prin toponimie, pe temeiul
căreia am ajuns a stabili și teritoriul continuității
române, care coincide întocmai cu teritoriul co-
lonizațiunii romane. Trecînd acum la Mărtu-
riile Cronicarilor, să ne ocupăm puțin de
Anonymus Belae regis Notarius, despre
care avem a mai adauge ceva.

Scim că Rösler, întrebîndu-se toate mij-
loacele pentru a discredita pe acest martur al
vechimei Românilor în Dacia, îl pune într'on
timp cât se poate de târziu, făcîndu-l notarul
lui Bela IV (1235—1270), cel de pe urmă rege
cu acest nume. Această părere, susținută și de
alții, se manține până acum în întreaga autoritate
în literatura istorică. În timpul mai nou numai
d. Pic (Ueber die Abstammung d. Rum. pag. 121
sq.) s'a pronunțat în contra ei, susținînd părerea
lui Engel și Pray, că Anonymus este notarul
lui Bela III (1174—1196). D. Xenopol am vădut

că nu se pronunță precis asupra timpului acestui
cronicar; numai în critica dintău (pag. 171) d-sa
îl privește, după părerea mai veche, ca notarul
lui Bela I (1061—1063). Nu putem întra aici
mai deapropie în discuțiunea acestei întrebări,
mai ales după ce vîrsta martorului nostru nu
privesce cestiunea română decăt în mod secun-
dar. Totuși cred necesar a-mi spune părerea
măcar pe scurt.

Înainte de a ne decide despre timpul croni-
carului nostru, să ținem în vedere că acesta
ne spune însuși în prolog că el este „Gesta
Hungarorum“ este cronicar al Ungariei a Un-
gariei asupra originilor și evoluției etnografice și
regilor. Ca unic erudit în secolul XIV.

Criteriile „Gesta Hungarorum“ nefind de
ajuns pentru a stabili cu precizie anul în care
a scris, trebuie să cercăm această asemănare cu
celelalte cronici din aceeași epocă și să vedem
voiu să atragă atenția asupra unor împrejurări
care mi par deci-

Maiorescu cunoscut că înainte de suirea
pe tron a lui Bela IV exista în Ungaria o cronică
indigenă, din care călugării Dominicani s'au in-
format despre vechea patrie răsăriteană a Un-
garilor, înainte de ce întreprinsă pe atunci
misiunea lor predicătoare în acelea părți păgâne
din răsărit. Memoriul Dominicanului Ricardus
asupra acestei misiuni s'învîrșite, scris la 1237,
începe astfel:

„Inventum fuit in Gestis Ungarorum
Christianorum, quod esset alia Hungaria maior,
de qua septem duces cum populis suis egressi
fuerant, ut habitandi querebant sibi locum, eo
quod terra ipsorum multitudinem in-
habitantium sustinere non posset: qui
cum multa regna pertransissent et dex-
truxissent, tandem venerunt in terram que
nunc Hungaria dicitur, tunc vero dicebatur pas-
cu Romanorum, quam inhabitandum pre ter-
ris ceteris elegerunt, subiectis sibi populis,
qui tunc habitabant ibidem.“ (S'au aflat
în Gesta Ungarorum [Faptele Ungurilor]
celor creștini că ar fi altă Ungaria mai
mare, de unde eșiseră șapte duci cu oamenii
lor, ca să-și caute loc de locuință, pentru-că
țeara lor nu mai putuse susține mulțimea
locuitorilor; aceștia, după-ce trecuseră
prin multe state și le nimiciseră, veniră
deci în țeara ce se numește acum Ungaria,
atunci însă pășunea Românilor, care și-o
aleseră mai cu preferență decăt pe celelalte
țeri spre a o locui după-ce și-au supus
popoarele ce locuiau atunci aici.)

Asemănînd acest citat, scos dintr-o cronică
ungurească „Gesta Ungarorum“ cu istoria
venirii Ungurilor din „Gesta Hungarorum“
a lui Anonymus, vedem că într'însul nu se află
nimic ce n'ar fi și în cronică acestuia, cunoscută
sub același nume ca și al celei întrebuintate
de Ricardus. Ba încă mai mult: noi aflăm
aici lucruri care nu se află în altă cronică un-
gurească decăt în ceea a lui Anonymus, cu care
citatul de sus corespunde întocmai ca excerpt
din această cronică. Aceste sînt: numele pa-
triei vechi „Ungaria mare“ (cap. I. Scythia. ...
maxima terra est, que Dentumoger dicitur),
causa emigrării Ungurilor de aci pentru mulțimea
locuitorilor ce nu mai puteau fi susținuți (cap. I
și 5.), nimicirea mai multor state și supunerea
popoarelor aflate în Ungaria, în sfîrșit numele
de atunci al Ungariei „Pascua Romano-
rum“ (cap. 9.)

În vederea acestor fapte necontestabile,
cum și mărturisirii lui Anonymus că înaintea
lui nu se afla altă cronică ungurească, care să
fi arătat cătăstate și-au supus Ungurii
și din care cauză au eșit ei din țeara
lor de mai înainte; și în vederea acestora, nu
ne este permisă altă concluziune, decăt că croni-
ca lui „Gesta Hungarorum“ se află acum
înainte de domnia lui Bela IV, fiind ea cunos-
cută pe atunci misionarilor Dominicani. Deci
autorul ei nu poate să fi fost notarul acestui
rege.

(Va urma.)

Varietăți.

**(Un tunel submarin între Scoția și
Irlanda.)** „Pall Mall Gazette“ anunță că s'a
constituit o companie în Englitera, în scopul
de a construi un tunel submarin între Port-
Patricks în Scoția și Donaghadee în Irlanda. Se
crede, că această întreprindere va costa șapte
milioane livre sterlingi pentru tunel și un milion
pentru lucrările dimpregiur. Lungimea totală a
tunelului proiectat va fi de peste 21 mile. Cea
mai mare adîncime a canalului Sf. George în
partea unde va trece tunelul, este de 780 picioare.

(Cum se poate ajunge la renume.)
„La revue scientifique“ spune cum câțiva din as-
tronomii cei mai cunoscuți au ajuns a fi re-
numiți: Hausen, simplu ceasornicar, fu chemat
într-o zi la un învățat pentru a arangia un cia-
sornic de părete. Trebuind să aștepte câteva

1) Endlicher Mon. Arpad. I, 248. Theiner, Monum.
Hungarie I, 161. D. Xenopol (p. 106) citează acest
memoriu, publicat sub titlul „De facto Hungarie magne
inventio“ în înțeles greșit ca „cronică“ sub acest nume
cunoscîndu-l numai după citatul neocomplet al d-lui
Tomaschek.

2) Endlicher pag. I, quot regna et reges sibi sub-
iugaverunt, aut quare populus de terra Sheythica egressus.

oare în bibliotecă până ce se sosească stăpînul
casei, ia din întîmplare o carte; această carte
era o geometrie. Învățătură întră și-l găsește
cafundat în cetiri, și îi împrumută cartea.
Hausen o cetește din scoarță până în scoarță
cu cea mai mare plăcere; savantul îi mai îm-
prumută și altele, și Hausen le cetește întocmai
ca o fată, căreia îi este oprită cetirea roman-
țelor. După doi ani, Hausen era, la etatea de
treizeci de ani, directorul observatorului din
Gotha, făcî numeroasele sale lucrări privitoare
la mișcarea lumii.

Medler fu până la etate de patruzeci și
cinci de ani profesor de caligrafie. Deodată îi
trece prin minte de a se face astronom; el
obținî un loc în observatorul privat al lui Beer
(fratele lui Meyerbeer), unde făcî cartă lunee.
Puțin în urmă, fu pus de guvernul rus în capul
observatorului dela Dorpat, unde stătî până ce
muri în etate de optzeci și trei de ani.

Brunhs, directorul observatorului din
Lipsca, mort acum de curînd, fusese descoperit de
Humboldt într-o lăcătușerie din Berlin, și numit
prin mijlocirea lui la observator.

Laverrier, mort ca director al observa-
torului din Paris, care se ocupa mai mult decăt
toți astronomii de calculul mișcărilor planetelor
se otări a se face inginer; el deveni funcționar
al regiei și descoperi că știința cerului era vo-
cațiunea sa. Se scrie că astronomia îi datorează
planeta Neptun, descoperită pe cer prin puterea
calculului.

Marele Herschell era musicant într'un
regiment hanoverian; până la etatea de patru-
zeci de ani nu-i veni niciodată idea de a fi
astronom. În acel moment, voi să-și procure
un telescop, și neavînd bani să-și cumpere
unul, îl construi singur și descoperi astfel pe
Uran. Numit în urmă doctor la Oxford, întră
în serviciul guvernului englez, cu care ocaziune
putu să facă telescopul seu cel monstru. Atunci
cucerî cerul până în părțile sale cele mai de-
părtate, descoperind toate nebuloasele, studiînd
stelele duple și grupurile stelelor.

Posta ultimă.

Berlin, 16 Iunie n. În procesul
pentru vătămăre de onoare a lui Stöcker
contra Backer, cest din urmă s'a judecat
la închisoare de trei luni și suportarea spe-
selor procesuale.

Paris, 16 Iunie n. În ședința de aji
a camerei guvernul a votat pentru pro-
punerea de a se face lui Courbet în-
mormîntare națională, la cas dacă nu
dispone altfel testamentul și voința familiei.

Madrid, 16 Iunie n. Cholera ia di-
mensiuni mari în provincii. Ieri s'au ivit
în Murcia 105 îmbolnăviri, dintre cari 46
s'au sfîrșit cu moarte.

Serviciul telegrafic

al

„TRIBUNEL.“

Budapesta, 17 Iunie n. Diarelor
se anunță că în Nagyszombat, comi-
tatul Pojonului, a erupt alaltăieri noaptea
un foc mare, care a mistuit aproape la
120 de căsi și căruia au cădut jertfă mai
multe vieți omenești; dauna se urcă la
200,000 fl., focul încă nu e stîns.

Conventul bisericii reformate helve-
tice a respins proiectul districtului biseri-
cesc de dincoaci de Tisza, conform careia
în deciderea cestiunii privitoare la repre-
sentarea confesiunii în cassa de sus, e în-
dreptătit numai sinodul, ear' nu conventul;
s'a primit apoi propunerea comisiei de
resort, cu privire la cestiunea reprezentării.

Reghinul-săsesc, 17 Iunie n. Do-
minic Teleki sen. (guvernamental) a
fost ales unanim de deputat.

Brünn, 17 Iunie n. (Oficial). Lu-
crătorii puși în grevă s'au adunat și mer-
gînd ieri seară dela fabrică la fabrică au
spart ferestrele. A intervenit miliția, dar'
n'a făcut întrebuintare de armă; s'au
făcut mai multe arestări. Seara la 10
oare liniștea a fost restabilită; nu e ex-
clusă însă repetiția exceselor.

Londra, 17 Iunie n. Circulă faima
că Salisbury va lua pe lîngă președînța
consiliului de ministri și conducerea exter-
nelor, Churchill portofoliul de ministru
pentru India; că mai departe regina a îm-
biat pe Gladstone cu titlul de conte,
dar' Gladstone a refuzat.

Simla, 17 Iunie n. În Cașmir s'au
întîmplat ear' cutremure puternice de
pămînt. În districtul Muzarafabad au
fost omorîți 2000 de oameni.

Director: Ioan Slavici.

Redactor responsabil: Cornel Pop Păcurar.

Bibliografie.

„Foi'a basericescă“. Anul III. Nr. 11. Organ pentru cultura religioasă a clerului și a poporului. Redigată de Dr. Alexandru V. Grama. Sumar: Roma și Constantinopolul. — Comentariul Sântului Toma de Aquino în salutarea angerească. — Voltaire și Epigonii lui în Europa. — Măne-cările și felonul preotesc. — Rugăciunile bisericeii pentru ploaia. — Varietăți.

Sciri economice.

Recolta în România. Citim următoarele în „Cultivatorul“: După pozitivele informațiuni ce avem dela cultivatori, terminându-se seceratul rapiței septemlună aceasta, s'a început treieratul ei; producțiunea însă nu va fi tocmai după cum se speră, ea produce dela 20—30 banițe pe pogon, foarte rar și pe alocurea va pute da mai mult. — În privința prețului, s'au oferit până acum lei 100 pe chilă, poate că se va mai urca câțiva lei la chilă, dar cumpărătorii au în vedere taxa impusă de Germania. — Vîndări reale nu s'au efectuat încă în nici un port.

„Sămănturile sufer foarte mult de secetă; grăul nu va da după marile speranțe, rămânând spicul prea mic din cauza secetei, pe alocurea în câteva județe a venit și mană, nu se cunoaște încă dacă a adus vre-o vătămăre recoltei.

„Orzele sunt în general foarte proaste, rar unde se vîd bune, asemenea și ovăsul; dacă se- ceta va continua încă poate că vor fi de tot com- promise (dilele din urmă a ploaie pe alocurea).

„Porumburile, asemenea sufer, unele abia acum au început a răsări, cari au fost arate mai târziu; cele arate timpuriu și încă în ogoare, sînt până acum foarte frumoase și resistă secetei, încă o dovadă că munca bună și la timp folosește sămăntului.

Recolta în America. Din Washington se telegrafează că raportul biuroului agricol pe Iunie constată că recolta întreagă a grăului este de 360,000,000 baniți; condițiunea de mijloc a gră-ului de toamnă este de 62 și a celui de primă- vară de 97 la sută.

Suprafața bumbacului trece peste 18 mi- lioane de acri; condițiunea de mijloc este de 29, la secărei de 83, a orzului de 89 și a ovă- sului de 94.

Piața din Sibiu, 16 Iunie. Grâu Hectolitru 74—80 chilo fl. 6.— până fl. 6.80, grâu mestecat 68 până 82 chilo fl. 4.80, până fl. 5.60 secara 66 până 72 chilo fl. 3.65 până fl. 4.25, orz 58 până 64 chilo fl. 3.80 până fl. 4.60, ovăș 38 până 45 chilo fl. 2.40 până fl. 3.—, cucuruzul 68 până 74 chilo fl. 4.— până fl. 5.—, melaia 74 până 82 chilo fl. 5.— până fl. 6.—, grupele 68 până 70 chilo fl. 1.40 până fl. 1.—, melaia 49 până 50 chilo fl. 7.— până fl. 8.—, melaia 80 chilo fl. 5.— până fl. 6.—, melaia 80 chilo fl. 8.— până fl. 9.—, fasolea 70 până fl. 5.—, până fl. 5.—, păsă de grâu 100 chilo fl. 3.— până fl. 3.10 chilo fl. 14.—, Nr. 2 până fl. 1.—, slănină 100 chilo fl. 54.— până fl. 5.—, melaia 52.— până fl. 55.—, sîu brut fl. 5.—, sîu de lumină fl. 50.— până fl. 51.—, sîu fl. 56.— până fl. 58.—, sîpunul fl. 4.—, fîn 100 chilo fl. 2.20 până fl. 2.40, cânepa 100 chilo fl. 41.—, lemne de ars uscate m. cub. fl. 2.75, spirital p. 100 L. % 29 până 31 cr., carnea de vită 44 cr., carnea de vițel 36 până 45 cr., carnea de porc 40 până 48 cr., carnea de berbec — până — cr., ouă 10 cu 18 până 20 cr.

Tîrgul de rîmători în Steinbruch, 15 Iunie n. s'a notat: ungurești bătrâni grei 37 cr. până 39 1/2 cr., ungurești grei, tineri 40 1/2 cr. până 41.— cr., de mijloc 42.— cr. până 42 1/2 cr., ușori 42 1/2 cr. până 43.— cr. marfă țerănească, grea 40.— cr. până 40 1/2 cr., de mijloc 41.— cr. până 41 1/4 cr., ușoară 41 1/2 cr. până 42 1/2 cr., romănesci de Bakony, grei — cr. până — cr., transito de mijloc — cr. până — cr., transito ușori — cr. până — cr., transito sîrbesci, grei 40 1/2 cr. până 41 1/2 cr., transito de mijloc 40 1/2 cr. până 41 1/2 cr., transito ușori 40 1/2 cr. până 41 1/2 cr., în- grășași cu ghindă — cr. până — cr. per 4% compenți la gară.

Bursa de București.

Cota oficială dela 15 Iunie st. n. 1885.

Renta amort. (5%)	Cump.	vînd.	93.—
Rur. conv. (6%)	—	—	—
Act. de asig. Dacia-Rom.	289.—	—	—
Banca națională a României	1230.—	—	—
Impr. oraș. București	30.—	—	31.—
Credit mob. rom.	185.—	—	—
Act. de asig. Națională	229.—	—	—
Scrisuri fonciare urbane (5%)	—	—	84 1/4
Societ. const.	289.—	—	289.—
Schimb 4 luni	—	—	30.—
Aur	10.25	—	—

Bursa de Budapesta

din 16 Iunie st. n. 1885.

Renta de aur ung. 6%	—
„ „ „ 4%	99.—
„ „ hârtie 5%	93.—
Imprumutul căilor ferate ung.	147.25
Amortisarea datoriei căilor ferate de ost ung. (1-a emisiune)	98.—
Amortisarea datoriei căilor ferate de ost ung. (2-a emisiune)	123.25
Amortisarea datoriei căilor ferate de ost ung. (3-a emisiune)	108.50
Bonuri rurale ung.	102.50
„ „ cu cl. de sortare	102.—
„ „ bătăne-timșene	101.50
„ „ cu cl. de sortare	101.25
„ „ transilvane	101.—
„ „ croato-slavone	98.—
Despăgubire pentru dijma ung. de vin	116.75
Imprumut cu premiu ung.	119.25
Losuri pentru regularea Tisei și Segedin	82.50
Renta de hârtie austriacă	83.10
„ „ argint austriacă	108.50
„ „ aur austriacă	138.75
Losurile austr. din 1860	860.—
Acțiunile băncii austro-ungare	287.75
„ „ de credit ung.	288.30
„ „ „ austr.	101.—
Argintul	5.85
Scrisuri fonciari a le institut. de cred. și ec. „Albina“	9.85
Galbeni împărătesci	60.90
Napoleon-d'or.	124.35
Mărci 100 imp. germane	—
Londra 10 Livres sterline	—

Bursa de Viena

din 16 Iunie st. n. 1885.

Rentă de aur ung. 6%	—
„ „ „ 4%	99.05
„ „ hârtie 5%	92.95
Imprumutul căilor ferate ung.	147.40
Amortisarea datoriei căilor ferate de ost ung. (1-a emisiune)	98.30
Amortisarea datoriei căilor ferate de ost ung. (2-a emisiune)	123.50
Amortisarea datoriei căilor ferate de ost ung. (3-a emisiune)	108.75
Bonuri rurale ung.	102.75
„ „ cu cl. de sortare	102.50
„ „ bătăne-timșene	102.—
„ „ cu cl. de sortare	101.50
„ „ transilvane	101.50
„ „ croato-slavone	102.—
Despăgubire pentru dijma ung. de vin	117.—
Imprumut cu premiu ung.	119.40
Losuri pentru regularea Tisei și Segedin	82.50
Renta de hârtie austriacă	83.20
„ „ argint austriacă	108.60
Rentă de aur austriacă	139.10
Losurile austr. din 1860	859.—
Acțiunile băncii austro-ungare	288.25
„ „ de credit ung.	288.60
„ „ „ austr.	—
Argintul	5.86
Galbeni împărătesci	9.85 1/2
Napoleon-d'or.	60.90
Mărci 100 imp. germane	124.20
Londra 10 Livres sterline	—

Cele mai bune și mai efine losuri!

8 trageri pe an

La 1 Iulie două trageri: Losuri ale Crucii- roșie-ungare, câștigul principal 15.000 fl. Losuri de Laibach, câștigul principal 15.000 fl.

Certificatul combinat emis de mine privilegiate la losurile austriace, ungare ale Crucii-roșie și ale losurilor de Laibach se bucură de o frecvență însemnată și constantă astfel, încât cu privire la împregiurarea aceasta me simț îndemnat a exmite din nou grupele de losuri eliberate de mine cu privilegiul tragerii din 1 Iulie st. n. a losiei de Laibach și a losiei crucii-roșie-ungare, și ofer deci:

Grupa A	1 los de Laibach	se solvesc în 29 rate lunare à 2 fl.
	1 los a crucii-roșie-aust.	
	1 los a crucii-roșie-ung.	
Grupa B	1 los de Laibach	se solvesc în 29 rate lunare à 3 fl.
	2 los. ale crucii-roșie-aust.	
	2 los. ale crucii-roșie-ung.	
Grupa C	2 los. de Laibach	se solvesc în 29 rate lunare à 4 fl.
	2 los. ale crucii-roșie-aust.	
	2 los. ale crucii-roșie-ung.	

Prețurile specificate mai sus au valoare numai până atunci când nu se ivesc noue ridicări de curs.

Prin depunerea ratei dîntău e asigurat singurul drept de joc pentru amîndouă tragerile din 1. Iulie st. n. și prin aceasta se justifică admiterea, că numărul comandelor de astădă se va ridica în măsură de tot mare.

Astfel comandele se pot face numai în pro- porția losurilor cari se mai află în deposit. Drept aceea mî rog pentru comande timpurii, ca certificatele să se poată încă la vreme trimite la trageri.

După trimiterea celei dîntău rate primesc cum- perătorul certificatul timbrat și provîdit cu seria și numărul losului, prin ce și asigurăză numai decît dreptul de joc pentru toate câștigurile principale și secundare.

Comandele — mai favorabil prin asigunațe po- tale, dacă se cere și prin rambursarea ratei prime, pre- lîngă însemnarea grupe — se va efectui prompt. Pro- specte, liste de trageri și calendar de sortire pe an 1885 se vor trimite gratuit și franco.

Banca Vineză de schimb și Lombard

A. Gutfeld, mai nainte Leutholtz & Comp.,

există dela 1870

Viena I. Wipplingerstrasse 27.

Losule întrebînțate spre exmiterea certificatelor stau în localul băncii la dispozițiunea ori-cărui pro- prietar de certificate spre privire! [155] 1—3

Agentii soliđi pentru Austro-Ungaria se primesc.

Mersul trenurilor pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 1 Iunie 1885.

Budapesta—Predeal					Predeal—Budapesta					Budapesta—Arad—Teiuș					Teiuș—Arad—Budapesta					Copsa mică—Sibiiu				
	Tren omnibus	Tren accelerat	Tren omnibus	Tren de porșcano		Tren de porșcano	Tren accelerat	Tren omnibus	Tren omnibus		Tren accelerat	Tren de porșcano	Tren omnibus		Tren omnibus	Tren de porșcano	Tren accelerat		Tren de porșcano	Tren omnibus	Tren de porșcano	Tren omnibus		
Viena	—	7.15	—	—	București	—	5.—	7.45	—	Viena	7.15	11.—	—	Teiuș	11.09	3.56	—	Copsa mică	—	—	3.02	1.11		
Budapesta	6.47	1.45	3.15	6.20	Predeal	—	9.47	12.50	—	Budapesta	1.45	8.05	8.—	Alba-Iulia	11.56	4.27	—	Șeica mare	—	—	3.30	1.32		
Szolnok	11.22	3.51	7.29	9.26	Timiș	—	10.11	1.40	—	Szolnok	4.02	11.02	12.—	Vințul de jos	12.20	4.53	—	Loamneș	—	—	3.47	2.01		
P. Ladány	2.25	5.28	8.27	11.40	Brașov	{	10.44	2.27	—	Arad	{	7.53	3.37	5.55	Șibot	12.25	5.19	—	Ocna	—	—	4.09	2.24	
Oradea-mare	{	5.33	6.46	—	Feldioara	{	6.22	10.51	2.55	—	—	4.—	6.05	Orăștia	1.19	5.41	—	Sibiiu	—	—	4.26	2.44		
Várad-Velenceze	—	—	9.37	1.52	Feldioara	{	7.01	11.18	3.38	Glogovaț	—	4.13	6.19	Simeria (Piski)	1.48	6.08	—	Sibiiu—Copsa mică						
Fugyi-Vásárhely	—	—	9.45	2.—	Apatia	{	7.33	11.36	4.17	Gyorok	—	4.38	6.46	Deva	2.35	6.39	—	Sibiiu	—	—	10.25	11.47		
Mező-Telegd	—	—	9.59	2.11	Ágostonfalva	{	8.01	11.51	4.47	Pauliș	—	4.51	7.—	Branicica	3.04	7.04	—	Ocna	—	—	10.46	12.05		
Rév	—	7.14	10.28	2.34	Homorod	{	8.45	12.23	5.42	Radna-Lipova	—	5.10	7.23	Ilia	3.36	7.29	—	Loamneș	—	—	11.09	12.29		
Bratca	—	7.42	11.36	3.18	Hașfalău	{	10.10	1.19	7.37	Conop	—	5.38	7.51	Gurasada	3.50	7.41	—	Șeica mare	—	—	11.32	12.50		
Bucia	—	—	12.10	3.41	Sighișoara	{	10.39	1.37	8.21	Bérvava	—	5.57	8.10	Soborșin	4.25	8.12	—	Copsa mică	—	—	11.52	1.07		
Ciucia	—	—	12.43	4.01	Elisabetopol	{	11.19	2.05	9.05	Zam	—	6.42	8.58	Bérvava	5.09	8.49	—	Cucerdea—Oșorheiu						
Huedin	—	—	8.31	1.31	Mediaș	{	11.54	2.25	9.43	Gurasada	—	7.14	9.28	Conop	5.56	9.29	—	Cucerdea	—	—	—	—		
Stana	—	—	9.01	2.56	Copsa mică	{	12.37	2.41	10.02	Ilia	—	7.43	9.56	Radna-Lipova	6.18	9.49	—	Cheța	—	—	—	—		
Aghirș	—	—	—	3.29	Micăsasa	{	12.56	—	6.06	Branicica	—	8.01	10.17	Pauliș	6.57	10.23	6.14	Ludoș	4.40	10.00	3.50	12.19		
Ghirbău	—	—	—	4.—	Blaj	{	1.30	3.13	6.20	Deva	—	8.21	10.38	Gyorok	7.12	10.37	6.30	M. Bogat	5.10	10.31	4.21	12.50		
Nedeșdu	—	—	—	4.18	Crăciunel	{	1.45	—	6.59	Simeria (Piski)	—	8.47	11.05	Glogovaț	7.27	10.52	6.47	Cipeu-Iernut	5.31	10.53	4.43	1.12		
Cluj	{	—	4.36	6.24	Teiuș	{	2.34	3.45	7.15	Orăștia	—	9.40	11.55	—	7.56	11.18	7.17	Kerelő-Sz.-Pál	5.41	11.03	4.43	1.22		
Apahida	{	10.01	5.05	6.43	Aiud	{	2.55	4.01	8.—	Șibot	—	10.10	12.24	Arad	8.10	11.32	7.32	Cipeu-Iernut	6.18	11.44	5.31	2.03		
Ghirbău	{	12.05	10.16	7.08	Vințul de sus	{	3.17	—	8.29	Vințul de jos	—	10.34	12.53	Szolnok	9.—	12.20	8.10	Kerelő-Sz.-Pál	6.33	12.00	5.46	2.18		
Cucerdea	{	12.31	—	7.26	Uioara	{	3.24	—	8.55	Alba-Iulia	—	11.04	1.22	Budapesta	2.39	4.53	12.—	Nireșteu	6.56	12.26	6.10	2.45		
Uioara	{	2.16	11.25	8.54	Cucerdea	{	3.36	4.29	9.04	Teiuș	—	11.21	1.40	Viena	7.10	8.16	2.10	Oșorheiu	7.15	12.46	6.30	3.05		
Vințul de sus	{	3.32	11.45	9.43	Ghirbău	{	4.11	4.50	9.32	Simeria (Piski)—Petroșeni					Arad—Timișoara					Oșorheiu—Cucerdea				
Aiud	{	3.41	—	9.51	Apahida	{	5.36	—	10.32		Tren de porșcano	Tren omnibus	Tren omnibus		Tren omnibus	Tren de porșcano	Tren de porșcano	Oșorheiu	6.34	12.06	8.45	12.25		
Teiuș	{	3.50	—	9.58	Cluj	{	5.56	5.58	12.32									Nireșteu	6.55	12.27	9.06	12.55		
Crăciunel	{	4.25	12.08	10.24	Nedeșdu	{	6.08	6.08	12.59									Kerelő-Sz.-Pál	7.16	12.51	9.28	1.24		
Blaj	{	4.45	12.29	10.59	Ghirbău	{	6.45	—	—									Cipeu-Iernut	7.37	1.16	9.49	1.54		
Micăsasa	{	5.10	—	11.28	Aghirș	{	6.45	—	—	Simeria	6.30	11.50	2.23	Arad	6.00	12.55	8.25	M. Bogat	8.07	1.50	10.20	2.31		
Copsa mică	{	5.44	—	11.44	Stana	{	7.—	—	9.56	Streiu	7.05	12.27	3.—	Aradul nou	6.25	1.21	8.36	Ludoș	8.21	2.07	10.34	2.46		
Mediaș	{	6.02	12.57	—	Huedin	{	7.26	—	10.16	Hațeg	7.53	1.19	3.49	Németh-Ságh	6.50	1.46	8.54	Cheța	8.38	2.21	10.51	3.06		
Elisabetopol	{	6.40	—	12.18	Ciucia	{	7.48	7.14	11.04	Pui	8.46	2.10	4.40	Vinga	7.19	2.18	9.13	Cucerdea	9.07	2.50	11.20	3.40		
Sighișoara	{	—	1.32	5.40	Bucia	{	8.28	7.43	12.17	Crivadia	9.33	2.57	5.28	Mercizfalva	7.38	2.36	9.25	Simeria (Piski)—Uniedoara						
Hașfalău	{	—	1.45	6.01	Bratca	{	8.47	—	12.47	Banița	10.11	3.35	6.07	Timișoara	7.56	2.53	9.36	Simeria (Piski)	6.40	—	—	—		
Homorod	{	—	2.06	6.40	Rév	{	9.06	—	—	Petroșeni	10.43	4.04	6.39		8.42	3.40	10.06	Cerna	7.01	—	—	—		
Ágostonfalva	{	—	2.38	7.35	Mező-Telegd	{	9.26	8.22	—	Petroșeni—Simeria (Piski)					Timișoara—Arad					Uniedoara—Simeria (Piski)				
Apatia	{	—	2.50	8.01	Fugyi-Vásárhely	{	10.01	8.48	—		Tren omnibus	Tren omnibus	Tren de porșcano		Tren de porșcano	Tren de porșcano	Tren omnibus	Uniedoara	10.18	—	—	—		
Feldioara	{	—	3.48	10.05	Várad-Velenceze	{	10.20	—	—									Cerna	10.44	—	—	—		
Brașov	{	—	4.19	11.02	Oradea-mare	{	10.30	—	—									Simeria (Piski)	11.03	—	—	—		
Timiș	{	—	4.34	11.37	P. Ladány	{	10.37	9.13	—									Ghirbău—Turda						
Predeal	{	—	4.53	12.32	Szolnok	{	10.51	9.18	10.37									Ghirbău	5.19	—	10.37	4.16		
București	{	—	5.20	1.09	Budapesta	{	10.51	9.18	10.37									Turda	5.40	—	11.04	4.37		
	{	—	5.30	1.50	Viena	{	12.50	10.38	1.45									Turda—Ghirbău						
	{	—	5.30	1.50		{	3.06	12.14	5.34									Turda	8.20	—	1.41	10.10		
	{	—	6.07	2.48		{	6.—	2.10	10.05									Ghirbău	8.41	—	2.06	10.31		
	{	—	7.30	3.23		{	3.—	8.—	6.05															
	{	—	11.35	9.40		{																		

Nota: Numerii încadrați cu linii groase înseamnă oarele de noapte.

Nota: Numerii încadrați cu linii groase înseamnă oarele de noapte.